

1 Obiekt 806/1

CERKIEW PAR. GR.-KAT. P.W. ŚW. JERZEGO, OB. KOŚCIOŁ PAR.RZYM.-KAT.
P.W. ŚŚ. PIOTRA I PAWŁA

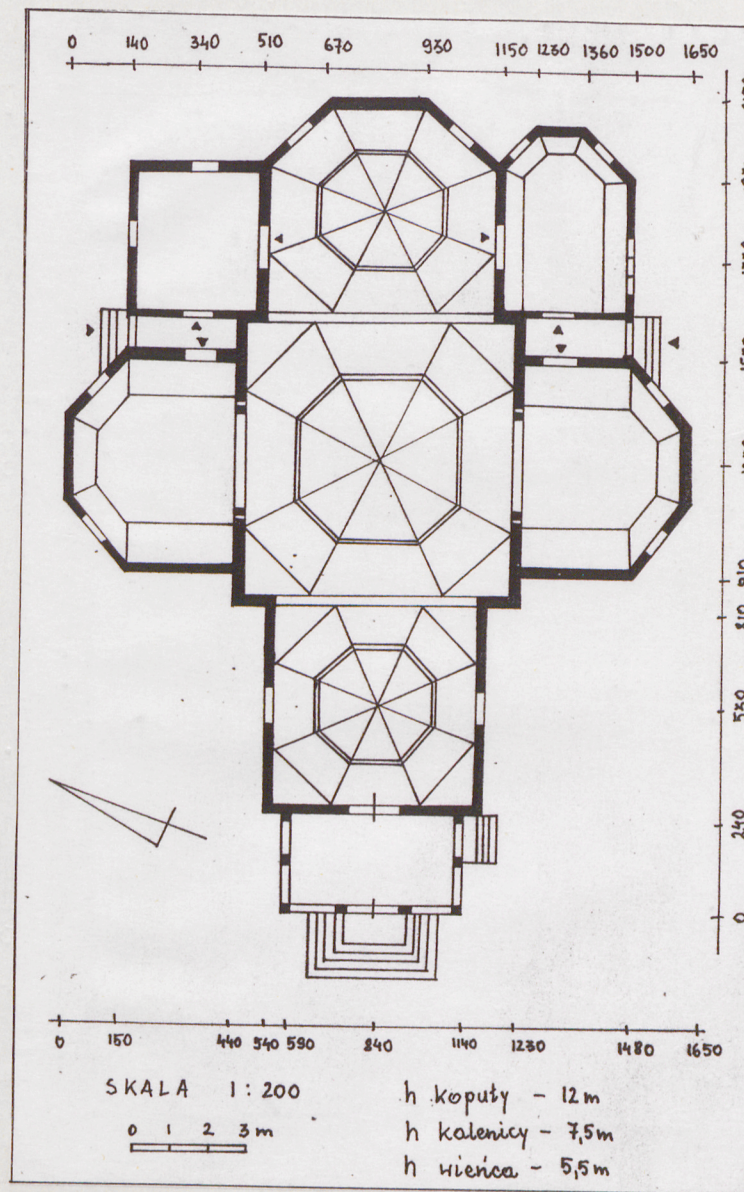
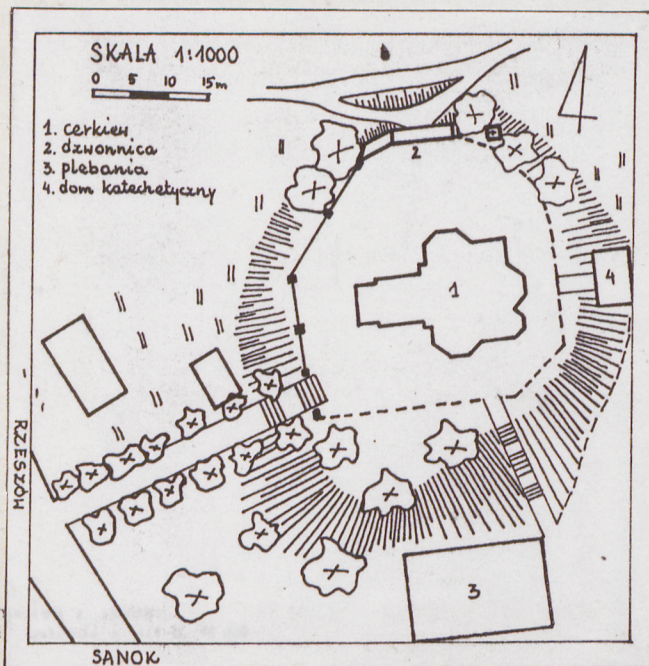
2 Czas powstania

1873

3 Miejscowość

JUROWCE

11 Zdjęcia rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4 Adres

Przy drodze Sanok-Brzozów-
Rzeszów

nr hipoteczny

5 Przynależność administracyjna

województwo krośnieńskie

gm. Sanok

par. SANOK

6 Poprzednie nazwy miejscowości

7 Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo rzeszowskie

powiat bieszczadzki

8 Właściciel i jego adres

Par. rzym.-kat. w Jurowcach,
diec. przemyska.

9 Użytkownik i jego adres

J.W.

10 Rejestr zabytków

Nr A/354

data 13.05.1996

A-8165

Cerkiew wzniesiona została w 1873r. staraniem włościan i miejscowego dworu. Data umieszczona jest na nadprożu drzwi frontowych babinca. Pod koniec XIX w. uznana była za najpiękniejszą w okolicy. Dach kryty był blachą z trzema kopułami. Z tego okresu pochodzi też polichromia. W 1924 r. cerkiew była remontowana. Wówczas to dobudowano kaplicę boczną przy prezbiterium od strony pd. Od strony pn.-wsch. cerkwi znajdował się cmentarz grzebalny - dziś zachowały się tylko pojedyncze nagrobki poza ogrodzeniem obiektu. W części wejściowej od strony pn. zachowały się fragmenty ogrodzenia ceglanego, otynkowanego, z kutymi z żelaza elementami z pocz. XX w. Już w 1956 r. nie istniała ceglana bramka w kształcie arkady na filarach przylegająca do ogrodzenia. W 1946 roku cerkiew przeszła pod administrację kościoła rzym.-kat. W 1981 r. i 1989 r. obiekt był remontowany. Cerkiew nawiązuje w swym charakterze do narodowego stylu ukraińskiego.

Cerkiew usytuowana jest na pd.-wsch. krańcu wsi, przy drodze Sanok-Rzeszów, na niedużym wzniesieniu w kształcie wyspy, nieopodal zabudowań dworskich. Ogrodzona częściowo siatką, częściowo starszym, kutym ogrodzeniem. Od strony pd. znajduje się plebania, od pn. murowana dzwonnica, od wsch. nowa salka katechetyczna. Cerkiew jest orientowana.

Materiał, konstrukcja - cerkiew drewniana na cokole z kamienia, obrzuconym tynkiem. Ściany konstrukcji słupowej, oszalowane. Kopuły na 8-bocznych tamburach z pendentywami, skonstruowane na odeskowanych krążynach. Sklepienia zwierciadlane i pozorne - kolebkowe. Stropy belkowe z podsufitką. Dachy konstrukcji płatwiowokleszczowej i płatwiowo-krokwiowej, kryte blachą. Hełmy wieżyczek obite również blachą ukształtowanymi na krążynach. Posadzka lastrykowa, podłogi białe. Chór nadwieszony. Parapet wybrzuszony na osi, ujęty gzymсами, dołem zakończony formą potrójnego łuku. Schody drewniane, policzkowe, 2-biegowe. Na zewnątrz schody betonowe, wolne. Otwory drzwiowe prostokątne. Drzwi 1-i 2-skrzydłowe. Otwory okienne prostokątne, sklepienie łukiem pełnym, w korpusie budynku większe, w tamburach i zakrystii mniejsze. Okna krosnowe z podziałem szczeblinowym, metalowe i drewniane.

Rzut - cerkiew założona na planie krzyża greckiego. Prezbiterium oraz transept zamknięte 3-ma bocznymi absydami. Nawa szersza założona na rzucie kwadratu. Prezbiterium i babiniec węższe o podobnym planie. Po obu stronach prezbiterium umieszczone są od pn. zakrystia, od pd. kaplica z przedsionkami przyległymi do transeptu. Kaplica ma 3-boczną absydę. Od strony zach. znajduje się przedsionek z wejściem głównym i bocznym.

Bryła - Prezbiterium, nawa, transept, babiniec i przedsionek równej wysokości, nakryte są dachami kalenicowymi, wielopołaciowymi o jednej wysokości kalenicy. Kopuły nad prezbiterium i babiniec, nad nawą większe, na 8-bocznych tamburach, mają spłaszczoną formę. ozdobione są ślepymi latarniami, górą obwiedzionymi profilowanym gzymsem, zwieńczonymi cebulastymi hełmami. Kaplica i zakrystia niższe, pokryte są dachami pulpitowymi 2 i 3-połaciowymi.

Elewacje - bez dekoracji. Obwiedzione gzymsem podokapowym, profilowanym. Okna ujęte w wąskie opaski. Elewacja frontowa zwieńczona szczytem dachu z przyczółkiem, 1-osiowa. Nad drzwiami daszek okapowy.

Wnętrze - 3-przysytrzenne. Nawa, prezbiterium i babiniec przykryte oddzielnymi od siebie kopułami. Transept również oddzielony kulisowo. Wejścia doń ujęte są w masywne słupy, zaś górą mają wykrój potrójnego łuku. Polichromia o motywach geometryczno-ornamentalnych skupiona w partii sklepień.

Wyposażenie - z pierwotnego zachowany jeden ołtarz boczny oraz być może ambona.

Instalacje - elektryczna, kanalizacja bunowa.

<p>14. Kubatura</p> <p>2079 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>189 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>sakralne</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>sakralne</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>W 1970 uporządkowano obejście. Wokół świątyni wykonano betonowe ścieżki. Wzdłuż fundamentu zrobiono opaskę odbojową. Wzmocniono i otynkowano fundament. W 1981 zmieniono pokrycie dachu oraz szalowanie ścian. Nastąpiła też wymiana części stolarki okiennej. Remont wnętrza przeprowadzono w 1989 r. zachowując dawny wystrój. Wykonano posadzkę lastrykową w nawie i babińcu, oraz drewniane lamperie. Przeprowadzono renowację polichromii. Kaplicę pd.obito boazerią. Brak dokumentacji prowadzonych robót.</p>		<p>19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan techniczny budynku dobry.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Chronić należy obrys rzutu, bryłę, gabaryt oraz wystrój zabytkowy cerkwi.</p> <p>Dążyć do opracowania inwentaryzacji architektonicznej.</p> <p>Zaleca się prowadzenie wszelkich prac remontowo-konserwacyjnych w oparciu o wcześniej przygotowane dokumentacje i pod nadzorem służb konserwatorskich.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce. Seria Nowa. Tom I, Zeszyt 2, Lesko, Sanok, Ustrzyki Dolne i okolice, op. E. Śnieżyńska-Stolotowa, F. Stolot, R. Brykowski, K. Kutrzebianka, Warszawa 1982, s. 32, 33.
Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, t. III, Warszawa 1882, s. 637.
Krygowski W., Beskid Niski i Pogórze Ciężkowickie, Warszawa 1977, s. 236.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Katalog Fotograficzny Architektury Cerkiewnej, Archiwum Muz. Bud. Lud. w Sanoku, sygn. 13329, 13330, 13333.
Inwentaryzacja terenowa z roku 1956, Arch. Muz. Bud. Lud. w Sanoku, sygn. 454.

25. Opracował

tekst B.A. Bosakowie XI 1991 r.

Barbara Bond

Antoni Bogak

plany, rysunki B.A. Bosakowie XI 1991 r.

imię, nazwisko, data, podpis

Barbara Bond

Antoni Bogak

zdjęcia fotogr. A. Bosak 1991 r.

imię, nazwisko, data, podpis

Antoni Bogak

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

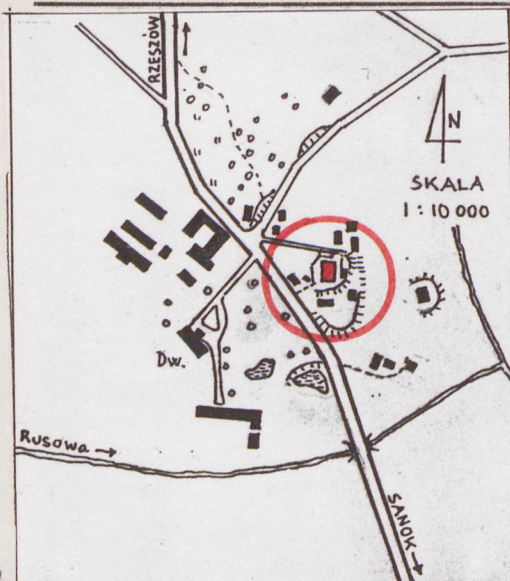
Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość JUROWCE	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) CERKIEW P.W.SW.JERZEGO	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) plan orientacyjny i 7 zdjęć 1. elewacja frontowa 2. elewacja południowa 3. elewacja północna 4. elewacja wschodnia 5. widok w kierunku prezbiterium 6. widok w kierunku babińca 7. widok na kopułę główną
----------------------------------	---	--

B.A. Bosakowie XI 1991 r.

Wkładkę założył: .....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

jed. W.A. Olsztyn z. 135/S
OZGrafi. Z.P. Ostróda z. 878 n. 40 000

6.

7.

